

Informācija sagatavota, pamatojoties uz Ministru kabineta 2006. gada 5. decembra noteikumu "Enerģētikas infrastruktūras objektu aizsargjoslu noteikšanas metodika" 41. punktu

Informatīvais materiāls sabiedrībai par rīcību Inčukalna PGK un dabasgāzes pārvades sistēmas avārijas gadījumā un paredzētajiem aizsardzības pasākumiem

Šajā sadaļā apkopota informācija par bīstamību, kas saistīta ar uzturēšanos Inčukalna PGK) objektiem noteiktākajās aizsargjoslās un dabasgāzes pārvades sistēmas objektiem noteiktajās aizsargjoslās.

5. Informācija par bīstamajām vielām, kas var izraisīt avāriju

5.1. Dabasgāze var izraisīt avāriju dabasgāzes pārvades sistēmā un Inčukalna PGK. Raksturīgās bīstamības:

1.kategorijas uzliesmojoša gāze H220 - īpaši viegli uzliesmojoša gāze
Ar gaisu var veidot sprādzienbīstamu maisījumu. Ķīmisks maisījums, vieglāks par gaisu. Galvenā sastāvdaļa - metāns 98% un citas gāzes un savienojumi. Uzglabājamā dabasgāze ir bez smaržas. Līdz ar to, lai gāze būtu sajūtama cilvēkiem, pārvades sistēmas operators veic tās odorizāciju, pievienojot etilmerkaptānu. Rezultātā dabasgāze iegūst specifisku smaržu pirms padeves patērētājiem.

Simptomi un iedarbības sekas:

Gadījumā, ja koncentrēta dabasgāzes strūkļa nokļuvusi uz ādas vai acīs, tā var izraisīt apsaldējumus. Dabasgāze nav toksiska, to ieelpojot. Lielās koncentrācijās var radīt smacējošu efektu.

5.2. Metanols var izraisīt avāriju dabasgāzes uzglabāšanas sistēmā (Inčukalna PGK).

Raksturīgās bīstamības:

2.kategorijas uzliesmojošs un 3. kategorijas toksisks šķidrums

H225 – Viegli uzliesmojošs šķidrums un tvaiki

H301+H311+H331 – Toksisks, ja norīts, saskaras ar ādu vai iekļūst elpceļos

H370 – rada orgānu bojājumus

Inčukalna PGK metanolu izmanto kā palīgproduktu bezavārijas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanai. Degošs. Tvaiki ir smagāki par gaisu, tie izplatās tuvu zemei un savienojumā ar gaisu veido sprādzienbīstamus maisījumus. Var veidot uzliesmojošu vai sprādzienbīstamu tvaiku un gaisa maisījumu.

Simptomi un iedarbības sekas:

Pēc saskares ar acīm veidojas konjunktīvs apsārtums acīs, konjunktīva tūska (hemoze) acīs, konjunktivīts (rozā acis). Pēc saskares ar ādu veidojas vietējs apsārtums. Pēc norīšanas: nelabums, reibonis, vemšana, narkotiskā iedarbība. Lielas devas var izraisīt komu un nāvi,

galvassāpēm un reibonim var sekot samaņas zaudēšana un bezsamaņa, akluma risks. Pēc ieelpošanas: klepus.

6. Informācija par avārijām

6.1. Ņemot vērā dabasgāzes īpašības, iespējamās šādas iespējamās avārijas izpausmes un to iedarbības izplatība:

- Dabasgāzes noplūde bez aizdegšanās;
- Dabasgāzes noplūde ar aizdegšanos:
 - Strūklas ugunsgrēks;
 - Gāzes mākoņa ugunsgrēks;
 - Gāzes mākoņa sprādziens.

Dabasgāzes noplūdes bez aizdegšanās gadījumā, izplūstot dabasgāzei ar lielu spiedienu, radīsies ļoti skaļš troksnis (līdzīgs reaktīvai lidmašīnai), kas būs dzirdams lielā attālumā. Dabasgāzes noplūdes gadījumā var rasties neatgriezeniski bojājumi gāzesvadam, to objektiem un apkārtējai videi. Tāpat izveidojas sprādzienbīstama un ugunsbīstama koncentrācijas zona, kur jebkurš neliels enerģijas avots (piemēram, dzirkstele) var izraisīt sprādzienu.

Dabasgāzes noplūdes ar aizdegšanos gadījumā sagaidāma siltumstarojuma, sadegšanas produktu un dūmu izplatība ugunsgrēka avota tuvumā. Gāzes mākoņa sprādziena gadījumā izplatās pārspiediena vilnis, kas var sagraut ēkas, kā arī apdraudēt cilvēka dzīvību un apkārtējo vidi. Sprādziena radītais iedarbības attālums un radītās sekas atkarīgas no dabasgāzes daudzuma, kas iesaistīts sprādzienā. Cilvēki var ciest no sprādziena viļņa izraisītas lidojošu priekšmetu iedarbības, kas var izraisīt bojāeju vai radīt smagus miesas bojājumus. Tehnoloģiskām iekārtām radīsies neatgriezeniski bojājumi.

Konstatējot šādas avārijas, Sabiedrība nekavējoties atslēgs bojātās tehnoloģiskās iekārtas, dabasgāze izplūdis vai sadegs. Sabiedrība nekavējoties uzsāks avārijas likvidēšanas darbus.

UZMANĪBU!

Dabasgāzes noplūdes gadījumā no dabasgāzes pārvades sistēmas ar tam sekojošu degšanu **200 m zonā var veidoties cilvēkiem bīstams siltumstarojums**, tādēļ steidzami jānodrošina prom no šīs zonas. Dabasgāzes noplūdes gadījumā **no Inčukalna PGK cilvēkiem bīstams siltumstarojums var veidoties 410 m zonā**.

6.2. Ņemot vērā, ka metanols ir šķidra ķīmiska viela, tā izplūdes gadījumā veidosies produkta peļķe, kas atkarībā no noplūdes vietas var izplūst ierobežotā laukumā (dzelzsbetonā apvalņojumā). Metanolam neaizdegoties, tas iztvaikos, radot gaisa piesārņojumu. Taču veiktie aprēķini liecina, ka tipiskos apkārtējās vides apstākļos bīstamās tvaiku koncentrācijas sagaidāmas tikai izlijuma vietas tiešā tuvumā.

Metanola aizdegšanās gadījumā avārija attīstīsies kā peļķes ugunsgrēks ar tā radītā cilvēkiem bīstama siltumstarojuma iedarbības izplatību līdz 20 m.

7. Iedzīvotāju rīcība avārijas gadījumā

7.1. Dzirdot sprādzienu vai dabasgāzes noplūdei ar lielu spiedienu raksturīgo lielo troksni, kas liecina par augstu dabasgāzes koncentrāciju, nepieciešams nekavējoties:

- pārtraukt jebkādu saimniecisko un citu darbību, kā rezultātā var rasties dzirksteles, nelietot atklātu liesmu, atvienot no tīkla visas elektroierīces, izslēgt automobiļu un mehānismu darbošos dzinējus;

- rīcība atrodies ārpus telpām - steidzami dodieties projām no bīstamās zonas perpendikulāri vēja virzienam (tā, lai vējš Jums pūstu no sāniem). Ja tas nav iespējams, meklējiet patvērumu tuvākajā ēkā;
- rīcība atrodies telpās - aizveriet un noblīvējiet logus, durvis, ventilācijas lūkas, dūmvadus un izslēdziet kondicionierus. Noblīvēt spraugas logos, durvīs, ventilācijas lūkās ar ūdenī samērcētu audumu vai citu materiālu. Atstāt telpas tikai pēc atbildīgo valsts institūciju paziņojuma saņemšanas;
- ziņot par dabasgāzes noplūdi **Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112**, nosaucot atrašanās vietu (adresi), dabasgāzes noplūdes iespējamo vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru. Ja iespējams, pārliecinieties, ka apkārtējiem ir zināms par avāriju un vai ir skaidrs kā rīkoties;
- klausīties ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, policijas un AS „Conexus Baltic Grid” personāla sniegtajos paziņojumos pa skaļruņiem un izpildīt tos (lai brīdinātu iedzīvotājus par avāriju vai tās draudiem, tiks iedarbinātas trauksmes sirēnas);
- sagatavoties iespējamai īslaicīgai pārvietošanai drošā attālumā no bīstamās zonas vai, īpašos gadījumos - evakuācijai, līdz ņemot personu apliecinošus dokumentus, zāles, pirmās nepieciešamības preces, naudu u.c.;
- nepieciešamības gadījumā evakuāciju, pagaidu izmitināšanu, aprūpi un īpašumu apsardzi veiks atbildīgās institūcijas (attiecīgā pašvaldība, Valsts un pašvaldības policija, Nacionālie bruņotie spēki, Labklājības ministrijas iestādes) saskaņā ar teritoriālajiem civilās aizsardzības plāniem;
- veselības stāvokļa pasliktināšanās gadījumā (galvassāpes, vājums, līdzsvara traucējumi un vemšana) vērsties tuvākajā medicīnas iestādē vai izsaukt neatliekamo medicīnisko palīdzību pa tālruni **112**.

7.2. Inčukalna PGK, lai brīdinātu sabiedrību avārijas gadījumā, kuras rezultātā var tikt apdraudēti iedzīvotāji ar bīstamo vielu iedarbību vai siltumstarojumu, papildus tiks iedarbinātas Inčukalna PGK objektos uzstādītas 3 trauksmes sirēnas, kuras ir izvietotas tā, lai raidītais skaņas signāls būtu dzirdams apmēram 1,5 kilometru rādiusā. Papildus tam avārijas gadījumā paredzēts brīdināt telefoniski vietējās pašvaldības un blakus esošos komersantus.

Izdzirdot trauksmes sirēnu skaņas signālu, lai saņemtu informāciju par tās nostrādāšanas iemeslu, lūdzam iedzīvotājus pēc iespējas ātrāk zvanīt uz:

- Inčukalna PGK tālruņiem 67048017, 67048019, mob. +371 29440121

Rīcība, saņemot brīdinājumu par avāriju, ir analogiska 7.1. punktā norādītajai, **izņemot** ja nav dabasgāzes noplūdes pazīmes, nav jāziņo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam.

8. Papildinformācija

Papildinformāciju var saņemt sūtot vēstuli pa pastu uz Sabiedrības juridisko adresi Rīgā, Stigu ielā 14, LV-1021, vai elektroniski uz e-pastu: info@conexus.lv.

Akciju sabiedrība “Conexus Baltic Grid”